

DÉLVIDÉK

Versezi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versez, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendező irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 70 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Versezen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyíltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

I. évfolyam.

Vasárnap 1892. évi december 4-én.

29. szám.

A tanítók nyugdíjügye.

Valóban örök hálára kötelezte le magát a hazai tanítóságot közoktatásügyünk bölcs vezére: gróf Csáky Albin, midőn az új nyugdíjtörvény megalkotása által a tanítók egy régi óhaját teljesítette. — A fájó seb, melyet a mostoha gondoskodás ütött a tanítók nyugdíjügyén, immár be van hegedve, mert hiszen elvitázhatatlan tény, hogy az új nyugdíjtörvényben biztosított előnyök oly szembenőően domborodnak ki, hogy még azoknak is, kik az új nyugdíjtörvényhez kötött vérmes reményeikben csalódtak, el kell ismerniök a nyugdíjügy revíziójának kedvező megoldását.

S hogy mégis akadnak a tanítók között sokan, kik be nem látják azt az előnyösebb helyzetet, melyet az új nyugdíjtörvény biztosít számukra, annak oka az a sajnosan észlelt körülmény, hogy a tanítók egy jelentékeny része legkevesebbet törődve a saját ügyével, nem veszi beható tanulmányozás alá az új törvényt. Ezen saját érdekeket veszélyeztető közönyösség legtöbb esetben kárára válik azon tanítóknak, kik a jövőjükre oly messze kiható törvény teljes átértésére kevés sulyt fektetnek. — Ha egyéb előnye nem is volna mint az, hogy 40 évi szolgálat után teljes fizetéssel bocsátja nyugalomba az elaggott tanítót, már ez is oly előny, mely tisztességes existenciát biztosít az elaggott vagy munkaképtelennek talált tanító részére. Pedig van

több ilyen kedvezőbb állapotra való reform az új nyugdíjtörvényben. Így például az özvegyek és árvák gyámolítását illetőleg is igen humanosan gondoskodik az új nyugdíjtörvény. Az özvegy gyermekei az anyát megillető ellátásnak $\frac{1}{6}$ -át kapják. A teljesen szülőfelen árvák, ha csak egy szülőjük működött a tanítói pályán, gyámpénzen felül egyenkint 25 frtot kapnak, s ha mindkét szülőjük működött a tanítói pályán, akkor külön-külön 50 frtot kapnak. Egyetlen pontja a törvénynek, mely kissé kedvezőtlen színben tünteti fel azt, a 40 éves szolgálat kötelezettsége. Ez a legjobban kifogásolt pontja az új nyugdíjtörvénynek, mely annyira elkeserítette a kedélyeket, hogy ezen nagyfoku elkeseredésben föl se tünt az új nyugdíjtörvény 15-ik §-a, mely kimondja, hogy 10 év elteltével az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap állapotát feltüntető újabb részletes matematikai mérleg készítenőd. A törvénynek ezen paragrafusá kilátásba helyezi tíz év eltelte után egy még kedvezőbb állapot bekövetkezését s ebből kifolyólag a szolgálati évek méltányos leszállítását. Nem volt azért alapja azon elégedetlenségnek, melylyel az új nyugdíjtörvényt sok helyről fogadták. A roszakarat, legtöbb esetben azonban tájékozatlanság volt oka azon nyomott hangulatnak, mely a törvény közzétételekor a tanítók egy része között uralkodott.

Hogy mennyire elterjedt a tanítók egy része között a saját ügyeikkel való nembánomság, igazolja az „Egyetértés“ tanügyi

rovatában megjelent cikk, mely nagy megbotrányozásának ad kifejezést, hogy legújabbán egyszer-mindenkorra fizetendő nyugdíjilleték címén 15 frttal lett megróva, holott ő már egy ízben, midőn ugyanis belépett az országos tanítói nyugdíjintézetbe, fizetett egyszer-mindenkorra való illetéket. Ennek igen egyszerű a magyarázata. A régi törvény alapján 300 frt. nyugdíjösszeggel lett felvéve a nyugdíjintézetbe, ezen 300 frt. után fizetett egyszer-mindenkorra kivetett illeték címén 15 frtot, most az új nyugdíjtörvény értelmében nyugdíjigénye tanítói fizetésének megfelelőleg magasabbra emeltetvén, a régi és az új nyugdíjösszeg közötti különbözet után lett újból megróva egyszer-mindenkorra fizetendő illetékekkel.

Ezen egyszer-mindenkorra fizetendő illeték kivetése mindannyiszor ismétlődni fog, valahányszor magasabb díjazásu állomást foglal el a tanító. Minden tanító azért saját érdekében is kötelességének tartsa magasabb díjazásu állomásának elfoglalását tanítói jövedelmét kitüntető részletes kimutató felterjesztése mellett a kir. tanfelügyelőnek bejelenteni. S a mennyiben a biztosítandó nyugdíjigény mennyisége a nyugdíjba beszámítható tanítói fizetés évi összegének magasságától függ, a díjlevélhez csatolandó kimutatásban szám szerint és a pénzérték megjelölése mellett részletezni kell 1-ször a nyugdíjba beszámítható tanítói fizetést, 2-ször a nyugdíjba be nem számítható tanítói fizetést, 3-ször a kántori fizetést. A ter-

Tárcza.

Innen onnan.

XXIX.

Egy iskolatárs regénye.

A „Délvidék“ eredeti tárczája.

(Vége.)

Aladár gróf a léptek hallatára egy vastag hárs mellé húzódt. Mellette haladt el a pár. A férfi karja körülfonta a karcsú derekat, s a nő gyönyörű fejét odaadón hajította kísérfője vállára.

Beszédjükből csak pár mondatot hallott a gróf, de az a pár mondat — melyben egy régi elhatározásról tétetett említés — teljesen kihatott sodrából, s büszkén lépett ki a meglepettek elé, — kik ijedten, azon pillanatban szét váltak egymástól.

— Megakartam lepi a hercegnét, de nem itt és nem így. Főlöszlegesen találom hangsúlyozni, hogy teljesen véletlenül jutottam e helyre, gyalog jöttem az erdőszelaktól. Felismertem hangjukat — s amint jöttem — észrevétlenül kívántam távozni vissza a fővárosba, hogy rendelkezést tegyek arról, hogy önt direktor úr, áthelyezem hasonmúóságban a bánati uradalomba.

— Önök lehetetlenné tették távozásomat, mert oly dolgot említették, melynek hallatára elvesztetem és el is kellett veszítenem önruralmammat.

— Akar e ön hercegné pár nap mulva visszatérni férjéhez? s ön uram teljes fizetésének élvezetével pár évet tölteni az új világban, vagy keleten, s általában meg tudják-e szakítani teljesen, és visszavonhatlanul azt a viszonyt, melyet nekem, mint az Aradácsy család fejének tovább túrnóm nem lehet, s a melyet, ha erőszakolnak rá, — erőszakkal fogok szétéptni.

— Gondoljon hercegnő családunk régi mocskotalan becsületére, — a keletkező botrányra, melynek a dolgok ily állásánál, mulhatatlanul be kell következni . . . Aladár gróf arca már lángolt! . . . Hiszen a társaságban már sugdosnak a dologról, . . . nem nem suttognak — ha nem már tárgyalják kiszinezve az ügyet. — Ha csak sugdosnának, akkor az nem juthatott volna még el hozzám, a legközelebb érdekelthez.

Kívánom és követelem, hogy ön uram azonnal távozzék, s ez életben soha meg ne pillantsuk egymást, s többé ne lássa a hercegnét.

— Joggal vehetném szemére a hálátlanság vádját, de nem teszem, mert hisz önt is vak szenvedélye ragadta el, s intézkedéseim szigorú megtartásával rövid idő alatt el fognak némulni a mendemondák s az idő behegeszt minden sebet.

Remélem uram, hogy reggelre már távol lesz e vidéktől. Öreg anyjáról gondoskodni fogok — nem lesz rám panasz.

Vazul mélyen meghatva, lehajtott fővel állott grófja előtt, a hercegné azonban felegyenesedett

s pár lépést tett előre, hogy az elhagyandóval szót válthasson.

Aladár gróf ridegen lépett közbe, megfogta nővére kezét s lassan magával vonta a kastély felé vezető sötét fasorba.

* * *

A kis szalon ablakainak tükör üvegén keresztül közel éjjel tájban is átsűrődtek még a viláosság sugarak. A két testvérnek nagyon komoly elintézni valója volt egymással. Aladár grófban felébresztették a nem várt meglepetések a család hagyományos szenvedélyességét, s akkor, midőn egyedül, tanúk nélkül voltak — szabad folyást engedtek, a kölcsönös szemrehányásoknak.

Az alatt a park utain, mint félőrált járt fel és alá Vazul. Többször oda vitte önkénytelenül is útja a világos ablakok alá. Majd lakásába tért be. Lázás sietséggel irt, több levelet — köztük ezt is a mit itt tartok kezeim közt, Megcsókolta tehetetlen öreg édes anyjának a hordágy párnáján nyugvó kezét, s azokat a fehér hajfürtöket, melyek glóriát képeztek a szeretett arc körül.

Szinte letépte magáról az úri ruhát, lázasan kereste elő a régi kopott bekecsket, alig birt a megkeményedett bőré nagy csizmával.

A finom lanchester mindkét csövét golyós töltényt eresztett. Kirohant a sötét éjszakába s oda borult a kegyelmes kriptájának gránit lépcsőire.

Aladár gróf, mintha valami démon üldözte

ményekben élvezett járandóság pénzértékének meghatározásánál mindenkor a 10 éves átlagot kell alapul venni. Azon esetben, ha a kántortanítói összes jövedelmének, vagy csak egyes járandóságának nyugdíjba beszámítható része a kántortól el nem választható, akkor ezen el nem választható jövedelem külön kimutatandó. Ilyen esetben a szét nem választható jövedelem felerésze a tisztán tanítói illetményekhez adatik hozzá. Az így kiállított kimutatást az iskolaszéki elnök aláírja és pecséttel ellátja.

Végül fölötte szükséges tudnia a tanítónak, hogy a nyugdíjra való jogosultság azon időponttal veszi kezdetét, s csakis azon év kezdetétől számítandó, mely év folyamában okmányait felvétel végett felterjeszti. Az országos tanítói nyugdíjintézetbe való felvételt illetőleg külön felhívás bevétele nélkül köteles a tanító okmányait a kir. tanfelügyelőhöz betérjeszteni.

Egyébiránt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek rendelete alapján a kir. tanfelügyelő által kiadott utasítás valamennyi iskolaszéknek egy-egy példányban elküldött. Ezen utasítás a nyugdíjat illetőleg minden irányban kimerítő felvilágosítást nyújt. Azért úgy a tanítók mint az iskolafentartók a maguk érdekében járnak el, ha ezen utasítást beható tanulmányozás alá venni el nem mulasztják.

G. K.

Kérelem.

Versecz város iskolaszéke az idén is úgy mint más években karácsonyfát kíván felállítani a tisztelendő növérek vezetésére bizott elemi leányiskola munkatermében oly szegénysorsú fiú- és leány növendékek számára, kiknek szüleik a szent ünnepek alkalmából gyermekeiknek még legesekélyebb ajándékot adni sem képesek.

Tisztelettel fordulunk tehát városunk

volna, — szintén fegyverrel kezében — neki vágott az éjszakának. — Ugy tervezte, hogy felveri az erdőszelket, maga mellé veszi a két erdőszelket (mindkettőt egyenlő rangban erdőszelké nevezte ki már előbb) — az erdőkerülők ugy is kell, hogy helyt álljanak kora reggel, a pirkadás előtt.

A tó partján, a százados tölgy kiálló töveire illesztett padon ott ült „Edith confesse”, s azt az embert — a mi kedves régi pajásunkat megint odasodorta végzete.

* * *

A fővárosi lapok csak rövidebb, kis hírből emlékeztek meg róla, hogy az Aradácsy grófok zemplényi uradalmának nagy tiszteletben részesült direktora váratlanul elhunyt.

A törvényszék kiküldöttjei letartóztatták a lazfalusi kovácsot, meg egy szekérlajta cigányt, kik, ott ügylegtek abban az időben az uradalom határán. — Nem lehetett kizárni a titokzatos gyilkosság gyanúja mellett az öngyilkosság esetét sem, — a felvett jegyzőkönyvből, jegyezte meg Mérészi, a mi kedves régi tanuló társunk ez az ambiciózus vizsgáló bíró, s különben is, ha lélektanilag vizsgáljuk a dolgot — ez a feltevés a legészszzerűbb!

P.

Kies erdő . . . .

Kies erdő a Duna mentében,
Pusztaságban egy kis földi éden;
Valahányszor gondolok rád, áldlak,
S boldogságom emlékéül a szívembe zárlak.

Nem felejttem, míg élek, hogy benned
Éltem át legboldogabb percemet,
Hogy embertől, bántó zajtól mentem
Kedvesemmel karjaimban gyepeden pihentem.

Mogorva.

nagylelkű közönségéhez, hogy fáradozásainkat gyámolítani, a szegény gyermekek karácsonyfája számára taneszközöket, ruhákat ajándékozni, vagy bármilyen összeg felajánlásával azok beszerzését elősegíteni sziveskedjenek.

A kegyes adományokat, — melyek nyilvánosan nyugtatványoztatnak — tisztelettel kérjük az úri-utczai elemi fiúiskola igazgatóságához, vagy a leányiskolába a tisztelendő főnökhöz küldeni.

Versecz, 1892. december 1-én.

A városi iskolaszék.

Napi hírek.

Rudnai Nikolits Sándor főispán úr ő Méltósága tegnap este a fővárosba utazott, hogy az új kormányt magát bemutassa és tisztelegjen.

Birtokváltás. Lazarovits Mihály nagyszredistyei földbirtokos perkossovai uradalmát tegnap 105.000 frtért megvette Knelly Lajos, eddigi bérlő.

Városunk két kitűnő fiának szép előmenetelét kell ezennel constatalnunk, s tesszük azt már csak azért is kettős örömmel, mert vajmi ritka az nálunk, hogy egy verseczi születésű fiatal ember, eljut odaáig, hogy diplomás embernek nevezheti magát. Nincs talán egyetlen város sem széles, nagy Magyarországon, a hol aránylag oly kevés volna a tanult fiatalság száma, mint éppen mi nálunk, szinte betegséggé vált ifjainknak az az uzusa, hogy a középiskolát úgy a hogy befejezve, tanulmányait abba hagyják, s nem félnek a díjnokoskodás keserű kenyerétől. Ily ifjúság közül mennyire kimagaslanak azok, kik szorgalmasan tanulva megszerzik a diplomát. Dr. Dajkovits István és Seemayer Albert, fiatalságunk e rokonszenves alakjai tették le a mult napok kitüntetéssel a vizsgát. Dr. Dajkovits az ügyvédit, Seemayer B. pedig a bírót. Fogadják mindketten igaz gratulációkat.

A verseczi izraelita hitközség Adler Vilmos kereskedőt a hitközség érdekében teljesített sok évi ügybuzgó szolgálataiért tiszteletbeli tagga választotta. Gratulálunk a jól megérdemelt kitüntetéshez.

András napja. A Jósok, Károlyok és Sándorok után kvantitás dolgában közvetlen a Bandik, Endrék, Andrasok, Andorok következnek, akiknek csütörtökön volt a nevenapjuk. Volt is nagy vigság erre arra. A népszerű Miklóssy Endre, magy. kir. honvédszázados vendégszerető házában katonák és cibilekből álló nagy társaság töltött el igazi magyaros vigalmak közt majdnem egy egész éjszakát. A Bandi napok estéjén okvetlenül úgy kell annak lenni s az ideiről némi humoros ötletet is jegyezhetünk föl. A derék főkapitány, aki tudvalevőleg Lajos, fölköszöntetett állítólag egy ismeretlen bálmulója által. A kártyán, amely a postán érkezett, ez vala írva: Kedves fő Andrák. Névnepja alkalmából fogada őszinte gratulációját. N. N.

Bimbóhullás. Baeyer P., vaskereskedő kedves 3-éves kis leányát, Viktóriát elrabolta a Dyphteritis. Nagy részvét mellett kísérték ki a kis hallottat végső nyughelyére. Aludja békén örök almaid!

Öngyilkosság. Milleker Károly, mézkereskedő, Milleker Bódog, közs. iskolai tanító, városunk monografusának testvérbátyja a mult csütörtökön d. u. 4 órakor, a róm.-kath. temetőben atyja sirján agyonlötte magát. Egy igen szép és megleghangú levelet hagyott hátra bátyja részére, melyben megemlékezik rokonai minden egyes tagjáról, s végkivánságait teljes korrektséggel írja le. A többek közt 100 frtot testál a verseczi árvaházi alapának, 100 frtot a férfi dalegyletnek, melyek mint „Milleker alapítványok” lesznek kezelendők. A boldogult egyike volt legszorgalmasabb polgárainknak, üzletének vezetésében pontos, viselkedésben szerény, testileg erős és egészséges. Anyagi viszonyai teljesen rendezettek. Hogy mely ok indította mégis az öngyilkosságra, az kiferkeszhetetlen, valószínű azonban, hogy tettét búskomorságban bekövetkezett pillanatnyi elmezavarban követte el. Az esetről távirati jelentést tettek a püspöknek, ki elrendelte a temető újbóli beszentelését. Az elhunyt hamvai nyugodjanak csendesen, s sirja felett lengjen békeség!

Nemesszívú jöltevek. Szegény ev. gyermekek számára felállítandó karácsonyfára a nemesszívú jölteveket adakozásra felkéri a helybeli

ev. egyházaljárósága. Az Úr hallgassa meg a szegények könyörgését. A gyűjtéssel a polgári iskola két leány növendéke bizott meg.

Törvényhatóságunk népes közgyűlést tartott a mult hetfőn Rudnai Nikolits Sándor főispán ő méltóságának elnöke alatt, melynek lefolyását a következőkben ismertjük: Seemayer János, polgármester szokott alapossgal összeállított havi jelentése egyhangulag tudomásul vétetett. Az új kormány megalakulását jelentő leiratot lelkes éljenzésekkel fogadta a közgyűlés és elhatározta, hogy üdvözlő feliratot intéz. A városi erdősegeknek egy állami erdősz kezelésére való bizása ügyében a belügy- és földmívelésügyi miniszterium arról értesíti a törvényhatóságot, hogy azon kérelemnek, miszerint az erdősz állandó lakása Verseczen legyen — nem tehet eleget. Nagy vita fejlődött ki ezen tárgynál, de végre is elfogadta a közgyűlés a tanács azon indítványát, hogy a Fehértemplomban székelő állami erdősz kezelésére bizassék erdősegiünk, kinek ezért évi 500 frt tiszteletdíjat szavaz meg a város. A verseczi magy. kir. 7-ik honvédegyalozeszed új lövőtérért kért a varostól, illetőleg a régi helyet, hol egy időben volt mar katonai lövölde. A tanács és gazdasági bizottság azonban egyhangulag azt ajánlja, hogy a kért terület ne engedessék át, mivel azon a helyen nagy a forgalom. A közgyűlés ily értelemben is határozott azon megjegyzéssel azonban, hogy belátván a mostani lövőtér czélszerűtlen voltát késznek nyilatkozik valami más helyen atengedni, a szükséges területet, s ez irányban folytatni fogja a tárgyalásokat. — Az új használatos kivitelű módosításainak megállapítására kiküldött külön bizottság, valamint a városi tanács azt ajánlja, hogy utcáinkon a házak folyó számmal látassanak el, — a bizottság kisebbsége azonban külön véleményen van, s azt indítványozza, hogy utcák szerint, külön külön kezdődjék a számozás. A közgyűlés az első javaslatot fogadja el. — A tisztelendő iskolanövérök tulajdonát képező 688-ik számú házát 6700 frton vette meg a város, hasonlóképen megvásárolta az ovoda helyiségnek Schick-tancz Ferencz, urbáni-utczai 421 számú házá is 5.300 frtért. — A gör.-kel. szerb hitközség azon kérelmet intézi a városhoz, hogy az általa 60.000 frt. költséggel felépítendő elemi népiskola egyes helyiségeiért a város évenként 230 frt, bért fizessen 20 esztendőn keresztül. — A tanács elyben hozzájárul a kérelemhez, s a szavazásnál 19 szótöbbséggel el is fogadtatik indítványa. — Baross Gabor emlékszóbrára 50 frtot. szavazott meg a közgyűlés. — Dr. Weisz Sámuel, gyakorló orvos diplomája kihirdettetik, hasonlóképen Müller Pellinger Ida, bábai képesítése is. — Italméresi jogot nyertek: Zoffmann Ferencz, Stefanovits Koszta és Petrovits Lázár.

Honvédelemünk, városunk polgárságának ezen büszkesége széles e házában mindenfelé felkötötte városunk iránt a közfigyelmet. A fővárosi nagy napi lapok, a vidéki sajtó lelkes cikkekben emlékeztek meg róla, a képes napi lapok lerajzoltatták, mindjárt a leleplezés után. Említettük lapunk mult számában a „Magyar Geniusz” képét. E héten a régi, közel négy év tizedes szép multtal bíró „Vasárnapi Ujság” közölte honvédszobrunk fényképét az ünnepély lefolyását, a szobor és a verseczi 1848/49. évi események történetét. A „Vasárnapi Ujság” cikkeiből közöljük a következőket: „Szép, hazafias ünnepelés színhelye volt e hó 1-sején Versecz városa. Akkor hullott le a lepel 5—6000 főnyi közönség jelenlétében arról a díszes szobor-emlékről, melyet a kegyelet az 1848/49-iki harcokban hősi halált halt verseczi nemzetőrök és honvédek emlékeztetének megörökítésére emelt. Az emlék, mely az Andrassy-sétáteren áll, nyúlank vaspyramis: tetején Hungaria alakja áll, jobb-jával eser- és babérlevelű koszorút tartva, bal-ját pedig a magyar nemzeti címerpajzsra nyugtatva. A pyramis négy oldalára külön-külön a harcmezőkön elhullott vértanúk, továbbá az azóta elhalt, meg a még ma is élő egykori honvédek nevei, ezek alatt pedig részint a „Szózat”-ból, részint az „Apotheosis”-ból vett költői jelmondatok olvashatók. Az emléket Riedl Antal készítette, kinek neve szintén föl van írva az első oldalon. E díszes emlék pusztán a város fiai közül toborzott nemzetőrök és honvédek maradandó dicsőítését czélozván, nem országos adakozásnak, hanem egyedül a verseczi honvédegyesület buzgólkodásának és a városi polgárság aldozat-készségének koszóni létrejöttét. Az eszmé megpendítő szándékosan szoritkoztak csupán saját erejökre. Mindjárt a kezdeményezéskor kimondották, hogy „a mi honvédeink emlékszólopát mi a magunk filléreink fogjuk felállítani.”

És csakugyan szavuknak álltak. Mint önfeláldozó hőseik annak idején az ellenséget: ők is diadalmasan legyőzték a vállalkozásuk elé gördült nem csekély nehézségeket, s a kész, sőt már föl is avatott szobor-émlék immár fennen hirdeti úgy az élők lelkes kitartását, mint a régóta porló vitézek dicsőségét. **Versecz városa büszke lehet a saját erején elért sikerre; de a haza is büszke lehet Versecz városára, mely ily példával tanúsítja, hogy, bár polgársága nagy részt német ajkú, a magyar hazafiságban nem áll hátrább egy városnál sem az országban. Igazán fölvilágosult s a hazát igazán szerető lelkekre nézve nem is lehet ellentét az öröklött anyanyelv és a magyar állampolgári érzület között!** A verseczi honvédelmi emlékek nem csupán egy csatának, hanem mindazon küzdelmeknek a hőseit s vértanuit dicsőíti, melyekben Versecz a szabadságháború egész folyamata alatt részt vett. Majd közli a nevezett újság a versecziek küzdelméit s végre leírván az unnepelely lefolyását, idézvé János polgármesterünk beszédének egy részét — sorait úgy fejezi be: „Legyen örök Verseczen és vidékén ne csak a fölavatott szoboremlék, hanem a derék polgármester szép beszédén átlengő igaz hazafias szellem is!

A magyar korona országai vörös kereszt együletének verseczi fiókegyesülete mint minden évben, ez iően is megtartja fényes eltebálját. Az idei bál január hó 7-én lesz.

A verseczi tornaegyesület látogatott gyűlést tartott a mult csütörtökön dr. Liehtscheindl Ernő elnökte alatt, mely alkalommal elhatározta, hogy f. é. december hó 21-én fényes bált fog rendezni.

Városi földék bérbeadása. Tegnapelőtt pénteken tartották meg a városi földék egy részének bérbeadását a városháza nagy termében. A német részen levő legelő Tokits Szvetozár leg-többet ígérde lett 3100 frttal, (száz forinttal kevesebb, mint a mult esztendőben). A szerb részen levő földék bérlete szintén Tokits Szv. lett 13512 frttal, (300 frttal több, mint a mult esztendőben).

Nyitva a jégpálya! Milyen nagy örömet okozott ez a három szó a mindkét nemű fiatalságnál. Korcsolyázó együletünk körében nagy a mozgalom. A jég pompás, s az idény hosszúnak ígérkezik. Az idényjegyek válthatók Fischer Ferenc kereskedőnél a fehértemplomi és kudriczi út sarkán. — A diákjegy ára a beiratással együtt 2 frt., a más jegy szintén a beiratással együtt 4 frt.

A verseczi férfialegyület a jövő szerdán hangversenyyel összekötött táncmulatságot rendez a „szőlővenyigé“-hez címzett vendéglőben, a Zoffmann-féle sörház termében pedig a verseczi iparosok dalárdája fog táncmulatságot és hangversenyt tartani december 10-én szombaton.

Lakást keresnek. Több főreáliskolai tanár január elsejétől 3—4-szobás lakást keres. Bővebb felvilágosítást szerkesztőségünk, vagy a kiadóhivatal ad.

Az ezüstérmek beváltásának, illetve fizetésül elfogadásának kérdéséhez. Minthogy e tekintetben utóbbi időben eltérő felfogások és magyarázatok merültek fel, minek folytán úgy az üzleti forgalomban mint a közönség körében is zavarok és károsodások okoztak, ennélfogva a temesvári kereskedelmi és iparkamara indítatva érezte magát egy világosan tájékoztató rendelet kibocsátását kérelmezni a kir. pénzügyminiszteriumnál. A kamara felterjesztésére f. hó 27-én érkezett le a kir. pénzügyminiszteriumnak e hó 26-án 80090. sz. a. kelt rendelete, mely a következő intézkedéseket tartalmazza: 1. Az ausztriai értékű 2-, 1- és egy negyed forintos ezüstérmek bevonása iránt eddig-éle semmiféle intézkedés nem történt, s így azok úgy mint eddig, továbbá is törvényes forgalomban maradnak. Vagyis fizetéseknél teljes értékben elfogadandók. 2. A lyukas, vagy egyéb forgalomképeségüket elvesztett ily ezüst értékek a fennálló szabályok szerint fizetéképp az állami és egyéb közpénztárak által el nem fogadhatnak, hanem csupán súly és finomság szerinti értékben váltatnak be, még pedig a f. é. aug. 14-én 57405. sz. a. kelt pénzügyminiszteri rendelet értelmében az állami pénzverdek által és nem készpénzért, hanem csak finom ezüst ellenében, de csak oly feltétel alatt, hogy a fél a finomítási és egyéb költségeket készpénzben lefizeti. 3. A füles ezüstérmek tekintetében a temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság utasított hogy a működési köréhez tartozó kir. adóhivataloknak megengedhesse, hogy az ily érmekeket, valamint a pengő pénzláb ily ezüstérmeit mind-
addig, a mig a törvényes forgalomban marad-

nak, tehát a pengő pénzláb ily érmeit 1892. december 31-ig, az o. é. érmekeket pedig további intézkedésig, ha egyéb forgalomképeség tekintetében kifogás alá nem esnek, átváltás, illetőleg fizetéképp elfogadhatók. A pengő pénzláb érmeinek beváltási értéke következőleg van megállapítva: a) 2 forintos darabok vagyis u. n. scudok = 2 frt. 10 kr. o. é., b) 1 forintosok vagyis 1/2 scudok = 1 frt. 05 kr., c) újabb veretű 1/3 forintosok vagyis huszasok = 35 kr., d) régib veretű 1/3 forintosok vagyis huszasok = 33 kr., e) 1/6 forintosok vagyis 10 krosok és a 1/2 lírák = 17 kr., 1/12 forintosok vagyis 5 krosok és 1/4 lírák = 8 1/2 kr., f), 1/20 forintosok vagyis 3 krosok = 5 kr., g) korona-tallérok = 2 frt. 30 kr., h) 1/2 korona-tallérok = 1 frt. 12 kr., i) 1/4 korona-tallérok = 55 krajczár. Az új, vagyis o. é. ezüstérmek, névszerint a 2-, 1- és 1/4 forintosok önként értetöleg megtartják jelenlegi teljes értéküket s ennélfogva további intézkedésig 200, illetve 100, illetve 25 kr., vagy az új pénzrendszer szerint 4, 2 és 1/2 korona értékben adhatók és elfogadandók.

Tüzeset. W o j n o v Józsa, zlatna greda (arany gerenda) utczai házában a mult hetfőn reggel 5 óra tájban tűz ütött ki, s tetemes mennyiségű búza, kukorica, gazdasági eszközök égett el. A ház csak 500 frtra volt biztosítva az első magyar biztosító társulatnál. Tűzoltóink gyorsan jelentek meg, s mint máskor úgy ez alkalommal is hatalmas munkát végeztek.

A fehértemplomi állami főgimnázium kibővítése. E főgimnázium nélkülözött mindez ideig egy nagy tornatermet és rajztermet. Van ugyan egy kis terem, a hol a tornagyakorlatokat tartják; de ez kicsiny és nem lehet felszerelni a szükséges tornaeszközökkel. A tanulók nagy száma miatt az idén parallel I. osztályt kellett nyitni, rajzóra a tanulók a gimnázium tőszomszédságában levő lutheranus imaházba járnak, a mit az állam 250 frtért bérelt ki a hitközség előjáróságától. Ezekon kívül is néhány tanyterem szűk és nem elég világos. Mindezen hiányok eloszlását a vallás- és közokt. miniszterium hivatalos felterjesztésére kilátásba helyezte és most úgy a tornacsarnok, mint általában az épület kibővítésére vonatkozólag megbizta Maixner, központi építész, hogy vizsgálja meg személyesen az épületet s tegyen részletes javaslatot és adjon költségvetést, melynek keretén belül a kibővítés eszközölhető. A miniszter ezen elhatározását a tanári kar örömmel fogadta, mert e kibővítés rég érzett kiányt fog pótolni.

Regálé-albörletek. A pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a regálé-szerződések aláírása alkalmával a szerződő községek megbízottait figyelmeztessék a megváltási szerződést pótló jegyzőkönyv 18. pontjára, a mely szerint a megváltott adók beszedési jogának a szerződő fél által való hasznóberbeadása tilos, s bérletnek tekintetik az is, ha a szerződő község az adókat oly módon kezeli, hogy az adóbeszedést bármely czimen másnak engedi át oly feltétel mellett, hogy az a beszedési jogért, illetőleg a beszedendő adó fejében bizonyos meghatározott évi összeget tartozik fizetni, s az egyes adóköteles felektől beszedett adóösszeget magának megtartja. Az utasítást az tette szükségessé, hogy sok helyen az érdekelte községek és vállalkozók az ital- és fogyasztási-, valamint az italmérési adó biztosításának rendes menetét meghiusítani igyekeznek és a község által megváltott adóbeszedési jogát a községnek nyújtott bizonyos nyereség mellett, vagy a nélkül is átveszik — a megváltott adók albörletbe adására vonatkozó tilalmat azzal játszóván ki, hogy lényegileg bérletet képező viszonyt kezelésnek nevezik el.

Fokról-fokra. A „Dél. Közlöny“ írja: A jözsefkulvárosi pályaudvarhoz vezető sétányon Neufeld Margit ma reggel felakasztotta magát egy akaczfára. A Panónia-gözmalmában alkalmazott Simonffy János molnár, a ki épen arra ment, levágta a kötelet és meghiusította az öngyilkosságot. Neufeld Margit — daczára fiatal korának, a leány még alig 22 éves — mozgalmal multtal bir. Anyja, özvegy Neufeld Berta, egy hivatalnok özvegye, három hónap előtt hunyt el Verseczen. Margit néhány év előtt megszökött szülői házából és Szegeden a lélekkufarok kezei közé került. Ezek aztán eladták egy éjjeli mulatóhely tulajdonosának. Innen Budapestre került, hol a feslett életmód egészen megrongálta egészségét. Szemei beestek, arczáról eltűnt a piros-pozsgás szín, tüdővésztes beteg lett és fel kellett hagyni életmódjával. Beállott egy budapesti éjjeli mulatóhelyre zongorázónak. Tüdőbaja azonban mind rosszabrá fordult és meg kellett válnia még ettől a kenyérkeresettől is. Mi nap jött Temesvárra, de nem

kapott sehoh alkalmazást. Minden pénzből kifogyva, nem vehetett magának még lakást sem, a hol álomra hajthassa le a fejét. Az éjt kűn töltötte az utcán hajlék nélkül. Reggel aztán megunta az életét és felakasztotta magát a jözsefkulvárosi pályaudvarhoz vezető sétányon, de megmentették és beszállították a közokrházba. Ha felépül, eltelonczolják majd illetőségi helyére, Verseczre.

Természettudományi füzetek. A délmagyarországi természettudományi társulat közlönyének idei 4-ik füzete, V éber Antal és dr. T a u f e r Jenő, társulati titkárok szerkesztésében, a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Az eperfa, H a n u s z Istvántól. Phytocacologiai észleletek a délvídedken. A gypár szedése, dr. Czirbusz Gézától. Különfélék. Társulati ügyek. A füzet végén közölt névsorból látjuk, hogy a társulatnak jelenleg 130 rendes, 25 állapító és 5 tiszteletbeli tagja van.

Irodalom.

A „Bazar“ az 1891. év 43. füzetében a Richter-féle Horgony-Kőépítészekről, következők írja: A Richter-féle Horgony-kőépítészekről a karácsonyi ajándékok azok közé tartoznak, melyek a divatból ki nem mennek s melyek nem szorulnak a fokozódott ajánlásra, de nagyon is megérdemlik, hogy a szép karácsonyi ünnepek közeledésével a szülőknek újra meg újra emlékeztülke hivatassanak. Richter F. Ad. és társa czég Rudolstadtban és Bécsben, ezen kőépítészek gyártója (Horgony-Kőépítészekről a „Horgony“ gyárjegyről) minden módon arra törekedik, hogy a közönség minden lehetséges kívánatát, a szerények nagyságát és árát illetőleg, teljesítse. Körülbelül 23 alapszerkezt hozott forgalomba, melyeknek ára 35 kr. és 56 frt. közt változik; ezenkívül vannak még kiegészítő- vagyis nagytőszek-renyek, melyek hozzávásárlása által az első ízben vásárolt alapszerkezt rendszeresen nagyobbíthatók. Ezen korszerű építészkeztények értékét illetőleg, melyet a kicsinyek nevelésére birnak, a legkisebb nézet-eltérések sem léteznek; örüljünk, hogy az újkor technikai haladásai lehetőségessé tették, hogy a kőépítészkeztény az olcsóbb és sokoldalúbb kőépítészkeztény által pótolható.

Könyvtárban ezimü műre hirdet előzetést Kador Károly, az egyetemi könyvtár őr. E mű alapos felvilágosítást nyújt mindazon munkálatokról, ismeretekről és elvekről, melyek egy könyvtár rendezéséhez megkívántatnak, és egyuttal feleslegessé teszi a hasonló irányú német műveket. Tartalmát az alább elősorolt fejezetek ismertetik: 1. az irás és anyaga. 2. A nyomdászati rövid története és elterjedése. 3. A könyvek alakja. 4. Összomtatványok. 5. Nyomdai kiállítás. 6. Ritka könyvekről. 7. Utányomat és szerzői jog. 8. Könyvdiszítések. 9. Könyvkötészet. 10. Példányok és kiadványokról. 11. Nyilvános és magán könyvtárak berendezése és felállítása. 12. Könyvtári rendszerek. A mű kis nyolczadret alakban, eredeti kötéssel körülbelül 12 ivnyi tartalommal meg ez évben okvetlenül meg fog jelenni. Ara eredeti vászonkötéssel együtt 1 frt. 50 kr. Bolti ára természetesen jóval magasabb lesz. A megrendelések Dobrowski Ágost könyvkereskedőhöz (Budapest, Egyetem-utca 2. sz.) intézendők.

Vasuti menetrend. Fehértemplomról érkezik: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este. Temesvár felé indul 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben. 10.08 esée. Nagybecskerekéről érkezik: 11.59 délben, 8.50 este. Becskerek felé indul: 5.50 regge, 2.20 délután. Jaszkenváról Oravibzára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszkenova felé indul: 3 éjje 1 10.40 délelött, 3.35 délutáu. Temesvárról Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben. 8.15 este. Vojtekről Német-Bogsn felé indu 7 reggel, 9.15 este.

Szerkesztői levelezés.

Sárga és Mogorva uraknak, É..s T..... k! A pálmát rákás számra hordja a publikum! Előre!

—s— A beküldött „Megvadult vigéczek“ czimü hirt nem közölhetjük. A compániának bizonyos nagyon jól esett a „Milleker“ bora! Különben úgy szoktak ők máskor is cselekedni! Legokosabb fel sem venni őket.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jönak bizonyult bedürzölés, esüz, közvény, hátfájdalnak és meghülések ellen a világ minden részén el van terjedve és kűttinő hatása által

→ a legjobb ←

házszer hirnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros lvegekben és így a legolcsóbb

házszer.

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütörtökön f. hó 1-én a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 40 kr., közepes 5 frt. 30 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 50 kr., közepes 5 frt. 40 kr., Rózsa legjobb 5 frt. 50 kr., Árpa legjobb 4 frt. 60 kr., közepes 4 frt. 50 kr., Zab 4 frt. 90 kr., Kukoricza 3 frt. 50 kr., Marhahús 54 kr., Disznóhús kilója 44 kr., Cukor, 50 kr.

Richter féle türelmi játékok: Gyötrészellel, Keresztjäték, Körrejtély, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek a kettősjátékokra is tartalmaznak feladatokat. Csakis a „Horgony” gyártjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő dícsérőleg elismerte a híres Richter féle

Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem lehet, sem gyermekek, sem felnőttek számára. Legjobb, és tekintetbe véve a tartósságot

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermekeknek. — Részletesebbet erről, valamint a türelmi játékokról a pompás építményekkel ellátott új arjegyzékben találni, melyet minden szülőnek ajánlhatjuk, hogy kellő időben érdemes játékot választhassanak gyermekeiknek. Ezen könyvecskét aluhrt cégtől ingyen és bérmentesen kapható. Mindazon kőépítőszekrények, melyek csomagolásán a „Horgony” gyártjeggyel hiányzik, közönséges és kiegészítésre hasznavehetetlen utánzatok; ennélfogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépítőszekrényei kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatatlanok s melyek 35 krtól egészen 5 frt-ig sőt ezen felül is minden finomabbjátékszerkeszkedésben készletben tartatnak.

Richter F. Ad. és társa
Első oszt. magy. csász. és kir. szabadalm. kőépítőszekrénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 4.

A

t. cz. közönségnek

van szerencsém tudomásra hozni, hogy ügyvédi irodámat Verseczen, városházuteza a Piekarszky-féle házban megnyitottam.

Kelt Verseczen, 1892. december havában.

Dr. Dajkovics István,
ügyvéd.

Megjelent

A női szépség művészetének tankönyve, készít D. D. grófnő hátrahagyott jegyzete nyomán, kapható kizárólagosan a „Magyar Nők Lapja” kiadóhivatalában fizetve 80 kr., keménykötésben 1 frt. 20 kr-ért. Biztos utasítást ad a szépség fenntartásáról, az arc, kéz, termet szépítéséről, szóval az

örök szépség tankönyve.

Mindazoknak, kik a „Magyar Nők Lapja”-ra előfizetnek, 20 kr. csomagolási és szállítási díjat mellékelnek, ígyért küldetik „A női szépség” című tankönyvet.

A „Magyar Nők Lapja”-nak előfizetési ára a „Lugas” című gyermeklappal, a „Tükör előtt” című divatlappal és regénymelléklettel együtt

egész évre	6 frt. —
fél évre	3 „ —
negyed évre	1 „ 50

Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Kishid-utca.

Minden megrendelés állandó vevővé teszi a megrendelőt.

Fűszabályunk: Szolid árak, jó és olcsó.

Minták
minden tájék felé bérmentve.

Elismert legjobb modern
ruhaszövetek

valódi, tartós, olcsó, téli kabátok, felöltők, menachikoffok, mindenféle női felöltőknek kitűnő szövetet küld gyári áron méterenként egyesek és szabóknak

cs. és kir. szab. finomszövet és gyapjúárú gyár és raktár
Schwarz Móricz
Zwittau Brünn mellett.

Egyenruhaszövetek, vízálthatlan szövetek, vadászruhák. Peruvien, Doking szalonruhák, Billárd-, Livré- és nőiszövetek. Himalaya-kendők és plaidok.

3-10 mtr. ruhaszövet, teljes öltözet	frt. 3-50-tól frt. 24.—
2- mtr. télikabátszövet komplett téli kabátnak	„ 4 50-tól „ 20 —
2- mtr. Überziheriszövet, kompl. felső ruha	„ 4.— „ 15.—
2-80 mtr. Menschikoffszövet	„ 5.— „ 20.—
1-80 mtr. egy teljes lodenkabátnak	„ 3 50 „ 9.—
3 25 mtr. egy fekete szalonruhára való	„ 7 50 „ 25.—
1-17 mtr. egy nadrágnak	„ 2 25 „ 11.—

Nagy kendők 10-4 2 frittól a legfinomabb Himalaya-kendőkig.

Még a legolcsóbb szövet sem veszíti színét és tartós.

Mintakönyvek
szabóknak kölcsönképen és bérmentve.

Küld utánvét v. a pénz előleges beküldése mellett.

Meg nem felelő árúknál visszatéríti a vásárlási árt.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,
árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,
eljegyzési kártyák, czimlapok, bali meghívók,
gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,
arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétátár és az iskola-útca sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote” és „Délvidék” szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.